

Debreczen

Szerkesztőség és kiadóhivatal
József kir. herceg-u. 1. - Tel. 7-88

Politikai napilap

Egyes szám ára: 1500 korona
Előfizetési ár egy hóra 35,000 K

Fegyverünk a kultúra

A kultuszminiszter nem szűnik meg programja kiépítésén dolgozni, melynek végecélja a magyar nép általános kulturális színvonalának emelése. Legutóbb a budapesti tanfelügyelői értekezleten mondott beszédét, mely telve volt eredeti szempontokkal s az a komolyság hatotta át, amit a fontos tárgy megérdemel. A magyar kultúráról beszélt a kultuszminiszter s ebben a beszédben kiméltlenül rámutatott a jelen hibáira, de rámutatott azokra a módokra is, a mikkel ezeket orvosolni akarja. *Lehetetlen állapot az, hogy kilenc millió hat éven felüli magyarból csaknem egy millió analfabéta legyen.* Ennek két oka van: egyrészt a tankötelezettség végrehajtásának lanyha kezelése, másrészt iskoláink csekély száma. Természetesen a kultuszminiszter a népiskolákról beszélt s ezeknek kapcsán kitért a tanügyi iskolák speciálisan magyar kérdéseire is.

De nemcsak iskolák szükségeseik az eredményes népnevelés elérésére, hanem elsősorban szükségesek megfelelő tanítói kar. Nagy figyelmet kell szentelnünk az iskola belső életének megreformálására. Eddig az oktatás terén ugyiszólván kizárólag csak az értelem nevelésére törekedtek, de nem tudták kifejleszteni azokat az erkölcsi tényezőket, amelyek a nagy nemzeti szolidaritás átöröklésére szükségesek. A kultuszminiszternek ez a megállapítása mély és találó. Valóban nemcsak arra van szükség, hogy megfelelő tárgyi ismeretekkel felruházott egyének kerüljenek ki az iskolákból, hanem a nemzet életének erősítésére talán még fontosabb az, hogy az iskolavégzettek olyan erkölcsi alapokkal hagyják el a padokat, amelyek elégségesek azoknak a nagy céloknak az átértésére, amiket a nemzet tűzött maga elé. Nem szabad ezekről a nagy szempontokról apró adminisztrációs kérdések feszegetésével elterelni a figyelmet, amelyek a minisztertől kezdve a tanítói gárdaig elrabolják a szükséges időt és kedvet a komolyabb célok követéséértől.

A kultuszminiszter nemcsak elvi szempontokat fejtett ki és szögeztet le, hanem röviden ismertette azokat a reformokat is, amiket a hibák kiküszöbölésére életbe akar látoztatni. A mai iskolarendszerről lassu átmenettel egy olyan rendszerre akar áttérni, amelynek népiskolája nyile osztályu lenne s ehhez járulna még egy négy évfolyamos továbbképző tanfolyam, amelynek elvégzése után a 18 éves ifjú a kétség szeretéssel és a műveltség megbecsülésével hagyja el ezt az intézményt. A kormány méltányolva a kultuszminiszternek szándékait, az ország pénzügyi helyzetét figyelembe véve annyi összeget er-

gedélyez e célok megvalósítására, a mennyi manapság egyáltalán lehetséges. *E téren inkább az áldozatnak, mint a takarékoságnak van jogosultsága, mert mindaz, amit népünk színvonalának emelésére, a kultúra terjesztésére és megkedveltetésére fordítunk, a jövőben szászorososan fogja meghozni nemcsak a befektetett tőkét, de a kamatokat*

is. Ezek a kamatok sokkal fontosabbak lesznek magánál a tőkénél, mert ezek a kamatok lesznek a magyar nép törhetetlen józan hazafisága, ép erkölcsi érzéke, a műveltség elemeiben való járatossága, a melyeket mind megadhat népünk egyszerű gyermekeinek egy jól megszervezett s kellő anyagi erővel alátámasztott népoktatás.

A jövő év folyamán megnyitják a Kistemplomot

Nem kell lebontani — A kiküldött bizottság ülése

A debreceni ref. egyház presbiteriuma — mint azt már többször megírtuk — bizottságot küldött ki a bezárt Kistemplom ügyének megvizsgálására. A bizottság jó ideig nem tarthatott ülést, míg mostanában aztán Baltazár Dezső püspök és Márk Endre gazdasági bizottsági elnök elnökléte alatt tanácskozássra ültek össze. A bizottsági tagok nagy számmal vettek részt az értekezleten. Az ülés legfontosabb tárgya Surch budapesti építész, az országos műemlék bizottság kiküldöttjének jelentése volt a Kistemplom állapotáról. Az írásban beterjesztett vélemény szerint a Kistemplomot egyáltalán nem szükséges lebontani, különösen nem abban az esetben, ha az egyháznak nincs meg az anyagi ereje ahhoz, hogy olyan templomot építsen, amely méltó lenne a debreceni egyházhöz.

A bizottság arra az álláspontra helyezkedett, hogy miután lehetséges a Kistemplom rendbehozatala, ezért a lebontásról egyelőre szó sem lehet. Ennek a bizottságnak öt szakember tagja van: Tóth István építész, Aczél Géza, Biczó István, Horváth, Haty főmérnök és Borsos műszaki tanácsos és Benedek Sándor

MAV mérnök. A bizottság ülésén Biczó István okleveles mérnök beadványát tárgyalta, aki terjedelmes előterjesztést tett az egyháznak az iránt, hogy a Kistemplomot egyáltalán ne bontsák le, mert az kijavítható, úgy, hogy 15—20 esztendőig még használni lehet.

Ennek a Biczó-féle tervnek az a lényege, hogy az oszlopok, amelyek jelenleg életveszélyesek, tehermentesítenek, tehát az óriási téglamasszából megépített kupolát, amely padlását képezi a Kistemplomnak, el kell távolítani és helyette egészen könnyű, ugynevezett rabie szerkezetet kell beállítani. A bizottság úgy határozott, hogy a kebelében működő szakértőkből albizottságot alakított, amely a Kistemplomot még egyszer megvizsgálja, elbírálja a tervet, költségvetést készít és ha mindent rendben talál, újabb és konkrét javaslattal jönnek elő, úgy, hogy a jövő év folyamán már ismét megnyílhatnak a Kistemplom kapui.

Egyházi körökben általános örömet keltett a megoldásnak ez a lehetősége, mert köztudomás szerint a közönség nagyon ragaszkodik a Kistemplomhoz.

Két küldötség is megy az egyetem ügyében Budapestre

Holnap Baltazár püspök vezeti az egyházkerület és a város küldöttségét a kormányhoz

Kenézy Gyula nagyszabásu memorandumot dolgozott ki

Az egyetemi építkezésekben tudvalevőleg némi szünet állott be az állami szanálás következtében. — Hadházy Zsigmond dr főispán közbelépésére — mint arról már beszámoltunk — a kormány megígérte, hogy az egyetem kiépítését lehetővé teszi és a szükséges összeget rendelkezésre bocsátja.

Erra a célra 58 milliárd korona áll rendelkezésre. — Eddig 800.000 aranykoronát emésztettek fel az építési munkálatok és egyéb beruházások. — Ebben az évben a kor-

mány ígérete szerint 1.200.000 aranykoronát, a jövő 1926 évben pedig további 2.800.000 aranykoronát bocsátának rendelkezésére. Ilyen formán tehát a debreceni egyetem építkezési költségét két év költségvetésében irányozzák elő.

Ezzel a fordulattal kapcsolatosan legutóbb már olyan hírek is elterjedtek, hogy az 58 milliárd koronát már folyósították is és az már rendelkezésre áll. Ez a hír nem felel meg a valóságnak; a 4 millió aranykorona rendelkezésre bocsá-

tása mindaddig csak ígéret s még akkor is, ha a kormány valóban beállítja a költségvetésbe, ebben az évben csak a kisebbik felét — 1 millió 200 ezer aranykoronát — utalnak ki.

Értesülésünk szerint a napokban küldöttség fogja felkeresni gróf Bethlen István miniszterelnököt a debreceni egyetem építkezési költségeinek folyósítása ügyében. — A deputációt dr Baltazár Dezső püspök vezeti október hó 15-én Bethlen István gróf miniszterelnök, Bud János és Klebelsberg Kunó gróf miniszterekhez, akik a küldöttséget együttesen fogadják.

A deputációban Debrecen városa részéről dr Magoss György polgármester és Ary Lajos főszámvevő vesznek részt.

Ezen a küldöttségben kívül másik deputáció is megy Budapestre, amelynek igen fontos szerep jut és amely az építkezést sürgeti a minisztériumokban.

Értesülésünk szerint ebben a küldöttségben dr Lencz Géza a debreceni Tisza István Tudományegyetem rektora, dr Kenézy Gyula, dr Iványi Béla jogakadémiai prodekan, dr Pap Károly prorektor és dr Csikesz Sándor dékán képviselik az egyetemet. Tudomásunk szerint Kenézy Gyula egyetemi tanár, a szülészeti klinika kiváló igazgatója dolgozott ki, amelyet dr Baltazár Dezső kezéhez juttatott. Ez a memorandum ugyan szóba került most is, de tüzetes tárgyalás alapját az egyetem részéről küldendő bizottság által kifejtett érvek fogják képezni. *Ezt a bizottságot dr Lencz Géza rektor a jövő hónap elején vezeti a kultuszminiszter elé.* A jelen bizottság által elért eredmények akkor fognak majd szóba kerülni és az egyetemnek ebben az esztendőben megvalósulás stádiumába jutó építkezési akkor fogják alapos megbeszélés tárgyát képezni.

Gróf Teleky Pá a miniszterelnöknel

Budapest, október 13. Bethlen István gróf miniszterelnöknel ma hosszabb ideig időzött Teleky Pál gróf. Teleky látogatásának céljáról nem óhajtott nyilatkozatot tenni. Ugy tudják, hogy külpolitikai kérdésekről folytatott megbeszélést a miniszterelnöknel.

Nyiregyházi polgármester felhívása

Nyiregyházáról jelentik, hogy tegnap meleg ünnepségekben részesítették Benes Kálmán dr. kormányfőtanácsost, a város polgármesterét abból az alkalomból, hogy most töltötte be Nyiregyházas városánál eltöltött szolgálatának 15 ik évét. A tisztviselők emléktárgyval lápták meg, este a katonazenekar lámpionos szerenádót adott tiszteletére.

Beniczky továbbra is fogságban marad

Budapest, október 13. A m. Kir. Kuria zárt ülésén hosszabb időn át foglalkozott ma délelőtt Beniczky Ödön kormányzósértési és hivatali titoktartás elárulásának vétsége címén folyó bünpörével. Ismeretes, hogy a Tábla elutasította a védelemnek azt az indítványát, amelyvel Beniczky szabadlábra helyezését szorgalmazta. A sajtó képviselői érdeklődtek az e tárgyban hozott határozat felől, de nekik sem adtak felvilágosítást. Maga az a tény azonban, hogy a Kuria zárt ülés befejezése után nem küldött sürgős levelet a kir. ügyészséghez a szabadlábrahelyezés foganatosítása végett, azt mutatja, hogy a legfelsőbb bíróság is kedvezőtlenül döntött Beniczky ügyében, vagyis a jelek szerint úgy határozott, miszerint továbbra is fogságban marad. Ezt mutatja az is, hogy szokatlanul rövid határrapra tüzték ki — november 14-re — a semmisségi panaszok tárgyalását.

Árpád-kori sírok Szegeden Taksony vezér korából

Móra Ferencz felfedezése

A szegedi városi múzeum országos nevével vezetője, Móra Ferenc, a kiváló író, országra szóló felfedezésre bukkant Szeged határában. — Móra Ferenc a szegedi tanyák lakosságát annyira megtudta győzni és felvilágosítani az ókori leletek fontosságáról, hogy a szegedvidéki gazdaközönség lelkes régiségbuvárrá lett s a legcsekélyebb törmelékéről is értesíti az ő szeretett Móra Ferencét. Régóta folytatott kutatások eredményeképp most sikerült néhány Árpád-kori sírt feltárni, ahol a lovas harcok teljes fegyverzetben nyugodtak. A sírokban talált tárgyakról megállapították, hogy azok Taksony vezér korából valók. Van a sírok között női sír is, valamelyik előkelő magyar feleségé. A felfedezés jelentőségét mutatja, hogy egyik nagy fővárosi napilap vezérelékben foglalkozott vele és felhívta a kormány figyelmét az ásatások folytatására.

Ujjajta éves, fél éves és csoportos bérletjegyek a MAV-on

Az államvasutak igazgatósága ezentúl éves és fél éves bérletjegyeket ad ki, melyek nem a naptári évre érvényesek, hanem a váltás napjától számított fél-, illetve egész évre.

A bérletjegyek ára: I. osztályon: éves 19.280.000, fél éves 13.770.000, óvadék 600.000, II. osztályon: éves 15.040.000, fél éves 10.740.000, óvadék 340.000, III. osztályon éves 9.940.000, fél éves 7.100.000, óvadék 220.000 korona. Azonkívül minden bérletjegy után 25.000 korona kiállítási díj fizetendő.

Adnak ki csoportos fél éves bérletjegyeket is egy személyre és pedig külön a keleti vonalcsoportha. Egy-egy csoportos fél éves bérletjegy ára I. osztályon 9.180.000, óvadék 400.000, II. osztályon 7.160.000, óvadék 230.000, III. osztályon 4.730.000, óvadék 150.000 korona, valamint minden jegy után 25.000 korona kiállítási illeték.

A keleti vonalcsoportha bérletjegyei között a debreceni relációban Budapest ny. pu.—Cegléd—Szolnok—Debrecen—Nyíregyháza—Ábránd-határ, Debrecen—Záhony-határ, Püspökladány—Biharkeresztes-határ.

Holnap összeül a Ház

Az első ülés rövid lesz

A nemzetgyűlés holnapi ülésére a Ház elnöki hivatala már megtett minden előkészületet. Az elnökség körében a holnapi ülés lefolyásáról a következőket mondták:

— A nemzetgyűlés holnapi ülésére előreláthatólag nem fog sokáig tartani. Napirend előtti felszólalásra eddig az elnök urhoz semmiféle kérelem nem érkezett.

— Napirenden kizárólag a további teendők felől való határozás szerepel, ami teljesen formális jellegűvé teszi az ülést. Voltaképpen

csak az a két interpelláció, amely már az elnapoláskor be volt jegezve az interpellációs könyvbe, szerepel a tárgysorozaton. Mindkét interpelláció elmondására joguk van a képviselőknek. Az egyik: Györki Imre képviselőnek a Beniczky ügyben elmondandó interpellációja, a másik pedig Óri Szabó Dezsőnek bizonyos közigazgatási sérelemről előterjesztendő interpellációja.

— Más napirendje a nemzetgyűlés holnapi ülésének egyáltalában nincs.

Döntő napok Locarnóban

Berlin, október 13. A lapok locarnói tudósítói jelentése szerint a konferencia ma döntő napjához érkezett. A nehézségek még teljesen fennállnak, a tárgyalások a legkomolyabb stádiumban vannak. A keleti kérdésben nincs közlekedés.

Csak abban egyeztek meg, hogy

a keleti szerződést összekapcsolják a nyugati szerződéssel, mely csak akkor lép életbe, amikor Németország belép a Népszövetségbe és egyidőben ratifikálják a nyugati szerződést.

Briand kijelentette, hogy a konferencia még ezen a héten véget ér.

Két véglet a külpolitikai gondolkozásban

Berzeviczy Albert érdekes előadása Nyiregyháza a külügyi Társaság alakuló ülésén

Nyiregyházáról jelentik: A Magyar Külügyi Társaság tegnap tartotta Nyiregyháza alakuló gyűlését.

Az ülést Kállay Miklós főispán nyitotta meg, üdvözölve a Külügyi Társaság tagjait.

Ezután Berzeviczy Albert emelkedett szólarra. Kifejtette, hogy külpolitikai gondolkozásunk két véglet között hanyatlik: az egyik véglet azok képviselik, akik elkecseregett daceal lázadnak az ellenségeink által igazságtalanul reánk diktált békefeltételek és azok következményei ellen és végfolyamatban azok erőszakos megváltoztatására látszanak gondolni. A másik véglet csüggeteg belenyugvás helyzetünkbe.

Összehasonlította helyzetünket az összes többi legyőzött államokéval és kimutatta, mennyire nem követelhetünk olyan politikát, mint a törökök, vagy akár olyat is, mint Ausztria, melynek mindig van egy kijátszható ütőkártyája: a Németországhoz való csatlakozás.

— Mi a nehezítés álláspontjára nem helyezkedhetünk és nem szüntethetjük meg a diplomáciai viszonyt volt ellenségeinkkel, mert ezzel csak magunknak ártanánk. Nem orientálódhatunk határozottan ide vagy oda, mert ezzel csak újabb ellenségeket szereznénk és mert szövetségünket egyelőre senki sem keresi. Mindinkább nyilvánvaló lesz, hogy békepolitikánkkal megszerezhetjük Anglia és Olaszország jóakarátát és támogatását, különösen Olaszországot, melynek balkáni és adriai érdekei szempont-

jából szükséges és fontos Magyarország feltámadása. A bennünket környező ugynevezett utóállamok kal eddig még gazdasági téren sem sikerült jobb viszonyt létesíteniük. Ez azonban nem a mi hibánk. Ennek oka az, hogy azok az államok mindig megromlásunkra törekcsenek. Csodálatos, hogy a csehek, románok és szerbek jobban gyűlölnék bennünket, mint mi őket.

Külpolitikánkban egyik fontos elem viszonyunk a nemzetek szövetségéhez. Nem kívánja, hogy kiváljunk a nemzetek szövetségéből. Elismeri, ami jót tett velünk, de megállapítja, hogy ez a szövetség a maga két fő feladata: a kisebbségi védelem és a lefegyverezés téren inkább eltávolodik céljától, — semhogy megközelítené azt.

Hangoztatta végül, hogy nekünk bármennyire keserves is a helyzetünk és bármilyen kevésbé nyugodhatunk ebbe belé, mégis meg kell mutatnunk, hogy jelenlegi határaink között is életképesek vagyunk.

Utána Praznovszky Iván fejtegette a háborus bünyesség kérdését, majd Érkövényi Olivér beszélt.

Felrobbant benzines vagon

Budapestről jelentik: A nyugoti pályaudvaron tegnap este egy benzines vagon felrobbant és egy munkást súlyosan megsebesített.

A szerencsétlenség úgy történt, hogy egy munkás felmászott a vagon tetejére, mert meg akarta nézni, van-e még benzin a vagonban. Gyufát gyújtott és úgy hajolt a nyi-

tott ajtó fölé. A benzintartályban levő pára meggyuladt és a robbanás a szerencsétlen embert, névszerint Stefák Mihályt, ledobta a vagonról. Stefák mellén, alsótestén súlyos égési sebeket szenvedett és az esés következtében lábát is eltörte.

Egy versenyautó beleszaladt a nézőközönségbe — Amerikában 50 sebesült

Berlin, okt. 13. Newyorki jelentés szerint a detroiti automobil versenyen egy Watters nevű versenyző gépkocsijával beleszaladt a nézőtér sorába. A gépkocsi felborult, vezetője kiesett a kocsiból és súlyos sérüléseket szenvedett. A gépkocsi a nézők tömegében is súlyos szerencsétlenséget okozott, amelyben 50 embert megsebesített, közöttük huszat súlyosan.

A kormányzó 1918-ban elhunyt leányát hazahozták Aradról

Kenderes, október 13. A kormányzó Magdolna leányát, aki 1918-ban Aradon hunyt el és akinek hamvait most hazahozták, tegnap helyezték el örök nyugalomra a kenderesi családi sírboltban. A szertartás a legszűkebb családi körben folyt le. Kenderes község lakossága mély részvétellel vett részt a temetési szertartáson és kísérelte utolsó pihenő helyére az elhunytat.

Október 25-én választanak lelkészt Hajdusámsonban

A hajdusámsoni ref. egyház a nyáron elhunyt lelkésze helyére október 25-én választ papot. Mióta a pályázatot kiírták, a presbiterek folyton paphallgatásra járnak, úgyhogy Sámsonban szokatlanul mozgalmas az élet. Az egyház hangulata — mint Sámsonból velünk közlik — Siposs Imre lelkész iránt nyilvánul meg, aki a debreceni központi lelkészi hivatalnak hosszú ideig vezetője volt. A lelkészválasztás elnökei Uray Sándor moderátor és Vasady Lajos kir. tanfelügyelő, egyházmegyei tanácsbírák lesznek.

Rózsahelyi Rálmán jubileuma

Budapest, október 13. A jövő év január havában lesz 25 esztendeje annak, hogy Rózsahelyi Rálmán tagja lett a Nemzeti Színháznak. A nagy művész tisztelői jubileuma alkalmából ünneplés keretében készülnek elismerésüket nyilvánítani. Szülőfalujában, Endrődön, Finta Albert, a község főjegyzője, a képviselőtestület legközelebbi ülésén indítványt tesz, hogy a nagy művész szülőházát emléktáblával jelöljék meg és a község egyik utcáját róla nevezzék el.

A sikasztó községi írnok a vonat elé vetette magát

Győr, október 13. Kovács József bönyréfalapi főjegyző rovacsolást tartott írnoka, Sárkány Károly által vezetett pénztárban. Munkáját nem fejezte be, hanem kedvre halasztotta. Sárkány hétfőn éjjel elutazott és levélben írta meg, hogy a pénzzel nem tud elszámolni s ezért édesapjához, a szerb területéről kintasított nyugalmazott községi jegyzőhöz utazik Sárvárra. Ugy latszik nem kapott pénzt, mert tegnapelőtt a Győrből hajnalban induló gyorsvonat elé vetette magát. A vonat horzalmasan összeroncsolta, úgy hogy testét hat darabban szedték össze. Sárkány két millióval nem tudott elszámolni.

Legfinomabb eredeti ostsee-hering, francia és olasz szardínia különlegességek, thonhal, pisztráng, oroszhal, csemege-sajtok, ihrázi teavaj

Csanak József K. Rt.

Íliszer és csemege kereskedésében

DEBRECEN, PIAC-UCCA 51. SZAM — TELEFON: 70.

Cuza román professzor és Eckhardt Tíbor, az Éme elnök...

Nemzetközi antiszemita „megbeszélés” volt Budapesten

Budapest, okt. 14. Élénk feltűnést keltett az a híradás, hogy Budapesten legutóbb tiltkos antiszemita-kongresszust tartottak, amelyen a többi között résztvett Cuza román professzor is. A híradással egyidejűen közöltük a román professzor nyilatkozatát is, amelyben kijelentette, hogy a budapesti kongresszuson az internacionális antiszemitizmus teljes számban képviseltette magát és a tárgysorozat legfőbb pontja természetesen a zsidókérdés volt. Az antiszemita kongresszusról szóló hírt Cuza professzor nyilatkozata ellenére sok helyütt hitetlenkedve fogadták, de azt most maga Eckhardt Tíbor, az Éme. elnöke erősíti meg és a következőket mondja:

— Az, amiről Cuza professzor beszámol nyilatkozatában, mindenben megfelel a tényeknek. Tulzolt volt

na ugyan „kongresszusról” beszélni, de igenis folytak privát jellegű megbeszélések, egyfelől az antibolszvizmusról, másfelől igenis a zsidóság túlsúlyával szemben való deifenzíváról. — Ezeket a tanácskozásokat találkoztam Cuza román professzorral is.

A hírlapíró megkérdezte, hogy magyar részről kik vettek még részt a tanácskozásokon.

Eckhardt így válaszolt:

— Én természetesen csak a magam nevében beszélhetek és nevet nem említhetek, mert hiszen nem tudhatom, kinek volna kellemes és kinek kellemetlen az, ha a tanácskozásokon való részvétel nyilvánosságra kerülne.

A megbeszélések nemzetközi jellege mellett bizonyít mindenestre az, hogy a tanácskozásokon külföldiek is megjelentek.

Az egyetemi év küszöbén

Kevesebb a hallgatók száma, mint tavaly — A néféz gazdasági viszonyok — Női hallgató nem jelentkezett a theológián — A rektor hírdeménye

A tegnapi nappal kinyitlak Debrecenben is az Alma Mater kapui, hogy a pihenés után újra munkába kezdhesse a tanulóifjúság. Már keblére ölelte az iskolák városa a tanulni vágyó ifjakat.

Az idén azonban kevesebb az egyetemi hallgatók száma, mint tavaly. Hogy miért csappant meg a létszám, azt egy, a viszonyokkal ismerős ur a következőképp magyarázza:

— Tényleg az idén az egyetemre kevesebben iratkoztak be, mint tavaly. Különösen meglepően kevés beiratkozott volt az elsőéveseknél. Hogy miért akadt oly kevés jelentkező, annak sok-sok oka van.

— Előszörban szociális és gazdasági bajok. Hogy legyen fogalma, mit kell fizetni a beiratásoknál, mindjárt megirhatja a lefizetendő összegeket:

Tandij köztisztviselők gyermekei részére 637.000 korona, másoknak 1.270.000 korona, — iktatási díj 1.400.000 korona, mensaalap 35.000 korona, betegápolási díj 25.000, segélyegyleti díj 12.000, DEAC-alap 35.000, tanári illeték 25.000, egyéb díjak 38.000, Index 68.000 korona. Tössék ezeket összeadni s megkapható, hogy magához a beiratkozásához circa 2.000.000 korona kell.

— Hol van még a lakás, az egyéb kiadások. Ha aztán hozzávesszük, hogy az ifjúság szükségösen van lakás tekintetében, hogy még nincsenek diákszállók, már megtaláltuk a szociális bajokat.

— A harmadik ok az, hogy ma már nem nagyon rajonganak a diplomák után. Ma már nem lateiner embereket akar mindenki fiából, de inkább olyan pályára is adják a fiukat, amelyek reális és biztosabb megélhetést biztosítanak, mint a diploma.

Ezekután érdeklődtünk a beiratkozott hallgatók száma után.

— A folyó tanévben az egyetemre 810 hallgató iratkozott be eddig. Előreláthatólag már több az első félévre be sem iratkozik, mert a beiratkozás határideje ma jár le.

Ez a 840 főnyi hallgatószám karok szerint így oszlik meg:

Jog- és államtud. kar	280
Bölcsészkar	120
Orvostudományi kar	340
Theológiai kar	90

A beiratkozott hallgatók száma százszussal kevesebb, mint az elmúlt szemeszterben. Pedig sok új dolog van az egyetem életében. Így új az, hogy a minap érkezett le a Rektorátushoz a ref. egyetemes Konvent leirata, mely arról szól, hogy a jövőben a ref. theológiai fakultásra a Konvent engedélyezte a nők felvételét is. Eddigél azonban egyetlen női hallgató sem jelentkezett a debreceni egyetem hit-tudományi karára.

Az ifjúság buzgalommal készül az új egyetemi évré. Erre enged következtetni a Rektor hirdetőtáblájára tegnap kifüggesztett alábbi hirdetmény:

„Megelégedéssel állapítom meg, hogy az egyetem ifjúsága levétközve az egyetemi ünnepélyek iránt eddig tanúsított közönységet, a folyó hó 7-én tartott ünnepélyes közgyűlésen sua sponte nagyobb számmal vett részt s ezzel tanujelét adta annak a belső lelki és szellemi kapcsolódásnak, mely az Alma Materhez fűzi.

E fölött érzett jóleső örömmnek, amidőn nyilvánosan is kifejezést

adok, kérem az egyetemi ifjúságot, hogy figyelmét továbbra is minél intenzívebben fordítsa egyetemünk belső életére s a vele összefüggő életnyilvánulásokra s azt a lelki közösséget, mely a hallgató és az Alma Mater között természetesen fenn kell, hogy álljon, a maga ré-

széről is szeretettel ápolja és öregbítse.

Abban a reményben, hogy ezt mindig szemelőtt tartják, küldöm Önöknek meleg üdvözlőmet.

Debrecen, 1925 október 9-én.

Lenecz Géza s. k.
e. i. Rector.

A pénteki minisztertanács dönt véglegesen az új pénzről

Dréhr Imre a 12.500-as és 14.500-as megoldás ellen

A pénzügyminiszter csak azért hívatta össze a szanálást ellenőrző bizottságot, hogy a tagok véleményét meghallgassa. A 33-as bizottság tanácskozása után dönt majd véglegesen Bud János pénzügyminiszter az osztószámról, amelyről egyébként az utolsó szót a pénteki minisztertanács fogja kimondani.

Azon az anketén, amelyet a pénzügyminiszter az új valuta ügyében a pénzügyi szakemberekkel tartott, két megoldási mód merül fel: a 10.000-es és a 14.500-as osztószám alapján. Csak az anketé vége felé vetette fel Dréhr Imre a 20.000-es osztószám gondolatát a forint felelevenítésével és csakhamar ez a megoldási mód kezdett többséget nyerni az érdekeltek körében.

A legutóbbi minisztertanácsan azután egy negyedik osztószám me-

rült fel: a 12.500-as, amely szerint a papír-ezerkoronás 8, a 10.000 koronás 80 és a 100.000 koronás 800 aranyfüllért érne. Ha a 12.500-as osztószám fogadtatnék el, ez azt jelentené, hogy Magyarország átlér a tízedes rendszerről a nyolcadosra. Dréhr Imre, aki a valutareformról szóló örvényjavaslat előadója lesz, a 33-as bizottságban, úgy a 12.500-as megoldásról szembe fog szállani, azon az alapon, hogy a közönség nem tud hozzászokni egykönnyen ehhez az átszámítási módhoz. Popovics Sándor, a Nemzeti Bank elnöke ugyanis kijelentette, hogy leg alább egy évig mindkétféle pénznem forgalomban lesz, így tehát a nagyközönségnek naponként kell majd állandóan 12.500-al, illetve 14.500-al szorozni vagy osztani.

Másfél milliárdba kerül

a debreceni laktanyák kijavítása

Nemrégiben megirtuk, hogy a városi tanács foglalkozott a debreceni laktanyák kijavításának ügyével és ebből a célból vegyes bizottság meg alakítását mondta ki. Ez a bizottság megvizsgálta a laktanyák leg-sürgősebben kijavítandó hibáit és megállapította, hogy a rendbehozatal költségei 102.738 aranykoronát

tesznek ki, vagyis több mint 1500 milliót.

Vass Károly tanácsnok erről szóló jelentése után a városi tanács úgy határozott, hogy a kérdést a jog- és pénzügyi bizottság elé terjeszti és így az ügyben a törvényhatósági bizottság legközelebbi közgyűlése dönt.

— A Tiszántúli Ipar és Kereskedelem részére előfizetést és hirdetések elfogad a Tiszántúli Hírlap kiadóhivatala (József kir. herceg utca 1).

— Bosszúból elrabolt kislány. Különös ügyben tett feljelentést a rendőrségen Faragó Jánosné hajdu bősörményi lakosné a rendőrségen férje ellen. A feljelentés elmondja, hogy már régen különváltan élnek, de az elmúlt napokban férje felkereste és együttélésre akarta kényszeríteni. A házastársak között emiatt nagy civakodás keletkezett, mert Faragóné semmi szín alatt nem volt hajlandó az összeköltözésre és együttélésre. Az

asszony erőlyes ellentállása nagy haragra lobbantotta Faragó Jánost, aki a veszekedés hevében volt feleségét megverte. Az asszony nagyon megijedt a dühöngő férfitől és félelmében eltávozott a lakásból, otthagya 11 éves kisleánykáját. A férj, hogy feleségén bosszuját tölthesse, amiért elzárkózott az együttélés gondolata elől, a leánykáját elvitte az anyai házból ismétrefel helyre. Az időközben visszatért Faragó Jánosné rémülten konstatalta, hogy férje elvitte a kisleányt és az összes ismerősökhöz és rokonokhoz elment a gyermek tartózkodási helyének kikutatása céljából, azonban azt nem tudta ki nyomozni. A gyermekért aggódó anya végül is a rendőrséghez fordul segítségért. Faragó János 28 éves református vallású, kékszemű, barna, nyírott hajszal visel, — el-tűnésekor mezitláb volt, esikés, barna nadrágot, sárga kalapot viselt.

Összeírják az adóárgyakat és adóalanvokat

Budapest, október 13. A pénzügyminiszter elrendelte az adóalanvok és adóárgyak összeírását az 1926. évre. A rendelet szerint az összeírás munkálatokat azonnal meg kell kezdeni és legkésőbb november folyamán be kell fejezni.

Kabát, kosztüm, ruhaszövetek

selymek, divatfűtőanyagok és mindentelje

OSZI DIVAT UJDONSÁGOK naponta érkeznek.

Kirakataunkat sziveskedjenek figyelemmel kíséreni.

Aszódi és Róth divatruház

A Közs. Tisztv. Orsz. Szöv. szerződéses szállító.
Tisztviselőknek 5 százalékos kedvezmény.

Október hó 19-én, hétfőn korán reggel jelenik meg a
Debreceni Hétfői Ujság

politikai, sport és társadalmi hetilap.

Feladó szerkesztő: Tamassy László.
Ára 2000 korona.

Színház

A Csokonai színház műsora:
Október 14-én Peer Gynt, B bérlet.
Október 15-én Peer Gynt, C bérlet.
Október 16-án Peer Gynt, D bérlet.

A színház tájékaról

A színháznál nagyban készülnek Strausz, az első, a nagy, a keringő király halhatatlan zenéi remekére, a *Denevér-re*, amit nálunk „Bör-egér” címen is ismernek.
Érdekes lesz, hogy ebben lép fel legelőször Remete Géza, Frank foghazigazgató szerepében, a négy-öt éves vizionlátás után.

Epen a régi operettekről beszélnek a Galambos cukrászdában, mikor Timár Katóka azt mondja Remetének:

— Bizony, szépek ezek a régi operettek. Egyiket-másikat fel is kellene eleveníteni a többiek közül is. Igy például itt régen nem adták a *Remete csengettyűjét*. Nagyon szép operett!

— *Remete csengettyűje* — mondja Remete Géza elmélázva. Nagyon szép és nagyon régi. Azóta azonban megváltozott a helyzet sok mindezekben.

— Na, — mondja valaki a zene-rajongó nők közül.

— Hidd el édes, — folytatja Remete a mondókáját, hogy a *Remete csengettyűjéből* már régen *Elné-múlt harangok* lettek.

A Peer Gynt tudvalevőleg Per Gün-nek kell kiejteni.

Valaki várja a támlásszék ajtóka előtt a feleségét egy 11 óra tájban.

— Ugyan kérem, soká fog még tartani az előadás? — kérdi egy kislány újságírótól.

— Kérem, 20—25 perc múlva lepergöl az előadás.

Szömörkényi Franciska jelenti *Bársony* rendezőnek, hogy hideg van a színházban s meghűlt előző este.

— Igen, mert a Hungária bárban voltál — mondja a szintén jelen levő Remete Géza — felhevültél a táncban s otthon meg éjjel bizonyára kitakaróztál.

Szömörkényi tiltakozik a gyanúsítás ellen.

— Nem! Na jó. Figyelmeztettek, hogy nem is lesz semmi bajod, ha *Remete-életet* élsz s otthon meg *Bársony-paplannal* takaródzol.

Antók lekéselt egy Peer Gynt előadásról, amelyben Hermann Manczi, viruló fiatalága dacára anya-szerepet játszik. Mindnyájan neki támadtak, hogy miképpen tehetett ilyet.

— Beteg voltam, itt az orvosi bizonylat! — védekezik Antók.

— Akkor is jelenthetted volna valakivel *fiacskám!* — mondja Hermann Manczi.

Antók dühös, hogy mindenki el-lene van:

— Mi az, hogy jelenthettem volna s mi az különösen, hogy *fiacskám!* — hadarja Hermann Manczi felé fordulva.

— Ne vedd zokon, — mondja valamelyik kollégája. Manczi annyiszor játszotta már Peer Gynt anyját, hogy nem csoda, ha *fiacskám-nak* nevez. *Szatyi.*

Színházi iroda jelentése.

Peer Gynt ma szerdán B) bérletben. A közönség fokozott érdeklődése mellett kerül színre Ibsen leghatalmasabb műve. Elragadtatással gyönyörködik mindenki a költői fennkölt mű minden szavában és elbűvölve hallgatja Grieg-

nek, a világ legpoétikusabb és jellegzetesebb zenéjének nagyszerű interpretálását. Thuróczi a címszerepben el nem lankadó ambícióval és fizikummal juttatja érvényre a színeszt minden tekintetben a legnehezebb feladatok megoldására kényeszerítő, műszerep összes szépségeit: Hermann Manczi, az anyai szeretet és aggodás egész skáláját szólaltatja meg Aose szerepében. Szömörkényi Franciska ideálisan poétikus megjelenésén felül Solvejg szerepében, gyönyörűen előadott dalaival mindenkit meghódít. Szilágyi Marcsa és Timár Kató táncái frenetikus tapsot aratnak esténként.

Ismételné kéri az igazgatóság a közönséget, hogy jegyeit lehetőleg előre váltsa meg, mert így nemcsak hogy jobb helyhez jut, hanem meg is kíméli magát a tolongástól és az ezzel járó kellemetlenségektől.

Figyelmeztetés. — A Peer Gynt óriási sikerét és a közönség lázas

érdeklődését kihasználva — mint az igazgatóság értesült — egyes lelketlen agiateurt arra indított, hogy este busás haszonnal ad el je gyeket. Az ilyen lelketlen kufárokat kérjük rendőrnek átadni. Ettől a legegyszerűbben úgy óvhatja meg magát mindenki, ha jó előre váltja meg a pézstárnál jegyét.

A mozgószínházak műsora:

Vígyszínház: Két sláger — egy előadásban. Fiametta egy táncosnő regénye és a Tavasz ébredése.

Uránia: Kaland az aranymező-kön. Érdekesítő dráma Mia Bushal. Kisérő: Zavaros zürzavar, burleszk 2 felvonásban.

Figyelmeztetés: Október 16-tól az előadások 6 és 8 órakor kezdődnek.

Meteorban: esütörtökön „Ember-ek — álarok...” Harry Piellel. 2 rész egyszerre! — Előadások: 5, 7 és 9 órakor.

A Magyar Iskolaegylet

A városi Tanács javaslata a közgyűlés előtt — A „Debrecen” cikkének hatása

Lapunk múlt heti számában egy cikk jelent meg, mely megkapó szá- vakkal írta le a megszállt területeken levő magyar iskolák elhagyatottságát. Míg a német Iskolaegylet minden alkalmat megragad, hogy a magyar felvidéki német lakossággal való együttérzését dokumentálja, addig a magyar Iskolaegylet anyagi eszközök hiján még egy magyar kisdédvót is alig tud fenn tartani. *A cikkkel foglalkozott az egyik fővárosi lap hasábjain maga Rákosi Jenő is, a Magyar Iskolaegylet elnöke, de felkeltette a város hazafias polgárságának s a város vezetőségének figyelmét is.*

A „Debrecen” hasábjain megjelent izzó magyar érzésből áthatott cikk nem maradt kiáltó szó a pusz- tában.

A törvényhatósági bizottsági ta-

gok közül többen *Eklj József* vezetésével indítványt nyújtottak be Magoss György dr. polgármesterhez, illetve a városi közgyűléshez, amelyben a „Debrecen”-ben megjelent cikkekre hivatkozással kérik, hogy a közgyűlés évi hozzájárulással támogassa a Magyar Iskolaegyletet, egyben keresse meg az ország összes törvényhatóságait hasonló támogatás iránt.

Csak természetes, hogy Debrecen, az iskolák városából meginduló mozgalom országsszerte visszhangra fog találni. A város vezetősege, dr. *Hadházy Zsigmond* főispán, dr. *Magoss György* polgármester a leg nagyobb szeretettel és megértéssel karolták fel az eszmét. A tanács leg közelebb foglalkozik az önálló indítvánnyal, mely az októberi városi közgyűlés elé fog kerülni.

Barangolás a parlamentben az őszi ülészak megnyitása előtti napon

Budapest, okt. 13. (Saját tudósítónktól.)

Holnap ül össze először a nyári szünet megkezdése, július 10. óta a nemzetgyűlés, hogy folytassa azt a munkásságát, mellyel egyelőre a trianoni Magyarország új alkotmányát, pénzügyi és gazdasági rekonstrukcióját kell életre hoznia. Egy nap választ el bennünket az őszi ülészak megkezdésétől, de amikor már az Andrássy-szobor felőli képviselői bejáron belépünk, vakációs hangulat csap meg bennünket.

Subits bácsi, a parlament régi portása álmosan gunyaszt régi, kopott székén az ajtóban, csak a mellette álló palotaőr éber szeme, majd tisztelgése fogad, mint rég nem látott arcot, amint belépek a parlament épületébe.

A három hónapos szünet alatt megszépültek, még ragyogóbbak, tisztábbak lettek a márványos, faragványos folyosók. — Itt-ott még látni egy-egy állványt, létrát, mint a magára hiú, szépítőző parlament toilette-szereit.

Jól esik a rég nem látott márványos, pirosszínű folyosókon végigcsatangolni s gyönyörködni a

dunaparti folyosó balkonjáról. Budapest kékbén uszó, hamvas, elmosódó látképében, majd benézek a képviselőházi ülésterembe, mely ma még néma, csendes, de talán már holnap újabb viharok, napirendi viták, sze mélyes felszólalások özönétől lesz hangos. Elmélázva, szinte öntudatlanul megyek fel az üres elnöki emelvényre, megakarom nézni a híres klotírlámpát, a távzónokok e gyűllött, de a gyorsírók kedvence szerszámát, de ma még le van zárva s csak holnap reggel fogja zöldszemével figyelmeztetni az elnököt, ha a megengedett 10 vagy 15 perces beszédidő letelt...

Üres a gyorsíró asztal is ott alattam, az elnöki emelvény alatt s csak a közepén álló óra üti halkán, lelkiismeretesen a percekét és hangosabb kattánással az 5 percekét, a melyekből kettőt kell kivánnia a gyorsírónak, hogy „turnus”-a letel- jék.

Innen benézek a *Kupolacsarnok* impozáns helyiségébe, amely csak ünnepélyes alkalmakkor, egy-egy képviselőházi ciklus megkezdésekor szokott benépesedni, amikor az államfő ünnepélyesen megnyitja a

parlamentet.

Körben, kb. 3 méter magasban 13 magyar király szobra figyeli a néma csendet méltóságtelejes mozdulatlanúsággal.

Megnézem még a miniszteri szobák folyosóján a fali freskókat, Dudi, Munkácsi remekeit.

Amikor először jártam végig a parlamentet, majd egy hétig csodáltam, bámultam a szobrokat, képeket, üvegfestéseket, kézi faragású ajtókat, melyek mind mester-művészek kezeiből kerültek ki, de most is megragadnak szépségükkel, most is fedezek fel valami újat bennük, mert a művészetnek lelke, önmagában differenciáló léleke van.

Megnéztem még a főrendiház folyosóit és üléstermeit is, amelyek azonos beosztásúak a képviselőházal, de valamivel még szebbek, impozánsabbak. — Talán nem sokára, egy fél év múlva ezek is benépesednek az új főrendekkel, trianoni Magyarország főrendeivel, hogy végre hét évi kényszerzünet után ismét kétkamarás parlament váltsa fel az u. n. alkotmányozó nemzetgyűlést. Ezzel egy kis darabkával ismét több fog felcsillanni előttünk a régi szép Magyarország ezredéves alkotmányából.

Barangolásomból visszatérve, emberek után vágyva, a képviselőházi oldalon találkozom néhány újságíró barátommal, akik néhány ellenzéki képviselőt vesznek körül. Röpködnek a levegőben a gyors kérdések, — s úgy látszik, használt a nagy szünet — élénken folyik a diskurzus. Fogadkozunk, különösen a szélsőségesebb képviselők, hogy hidegre fordulván az idő, kell hogy egy kis „meleget” vigyenek a tanácskozásokba.

Somogyi—Bacsó—Beniczky-ügy, a drágaság, a debreceni „Albrechtbotrány”, az erdélyi telepek ügye fogja a szikrát szolgáltatni a viharhoz.

Gyorsíró kollégáimmal e sok gra vámen hallatára csak az üstökűket vakargatjuk: hej, lesz sok dollog, megdolgozzuk a szünet alatt le nem dolgozott munkát is.

Menjünk innen, kár volna tulságosan elrémíteni hagyni bennünket.

Az elnöki szoba előtt találkozom a kormány-párt egyik agilis, rokon szentes tagjával s búsan magyarázom a bánatomat. Megvigasztal, hiszen nemcsak ebből fog állani az őszi ülészak, hanem fontos törvényeket is tárgyalunk, így a *költségvetést, valutareformot, indennitást és még pár apróbb javaslatot.* — *A felszólalás-reform valószínűleg januárra marad.*

Pár perc múlva feltűnik *Székely Béla* házelnök alakja, szép, hatalmas, ezüstös haju, markáns arcú ur, besiet szobájába, hogy megbeszéléseket folytasson néhány ellenzéki vezérrel — zárt ajtókat megett.

Benézek még néhány parlamenti hivatalba. Ma még kihaltak, de holnap már teljes erővel fog a munka menni. (B. Z.)

A műkedvelő körhinta hajóért — a tulajdonos felelős

ErdősMárton 65 éves hajdudorogi hajó- és forgóhintatulajdonos állott tegnap gondatlanságából okozott súlyos testi sérítés miatt a debreceni kir. törvényszék Serly-tanácsa előtt.

A vádirat szerint Hajdudorogon 1925 április 19-én Kerékgyártó Il- lés 11 éves dorogi fiu barátjaival a körhintát hajította, azonban oly szerencsétlenül, hogy beleesett az egyik részbe: a balcombját törte el és a mellén is súlyos sérüléseket szenvedett.

A bíróság Erdős Márton gondatlanságából okozott súlyos testi sérítés miatt 550 ezer korona pénzbüntetésre és 400 ezer korona kártérítésre ítélte. Az ítélet jogerős.

Ha olcsón tartós, jó férfi ruhát venni szándékozik és szép el ne mulassza

Gerő Ernő férfi-, nő- és gyermek-ruha áruházát felkeresni. Debrecen, Piac utca 69. szám (közvetlen Ullmann fűszerüzlet mellett), (A Cégre kérem figyelni!)

Hírek

MILYEN IDŐ VÁRHATÓ:

Meteorológiai intézet jelentése: Hazánkban az idő felhősebb lett, de csapadék nem volt. A hőmérséklet a normális körül van. Ejjeli minimuma 2 fok volt Szombathelyen.

Időprognózis: Változékony idő, helyenként esővel, lényegtelen hőváltozással.

Móra Ferenc Debreczenben

A magyar irodalmi élet egyik kitünősége, Móra Ferenc, nemcsak aranyos humoráról, nagyszerű magyarságu cikkeiről és tréfáiról ismeretes, hanem, mint tudós is nevezetes. Mint a szegedi muzeum igazgatója, világszerte ismeretessé tette nevét, ősi magyar leletek feltárásával. Most, hogy október 17-ik napján, szombaton este a Zenedében irodalmi szabad előadást tart Móra Ferenc, a debreceni városi muzeum vezetősége elhatározta, hogy Móra Ferencet ünnepélyesen fogadja és bemutatja neki a debreceni muzeum anyagát. — Zoltai Lajos szép levelet írt Mórának, aki bizonyára örömmel fogadja a debreceni kollégák barátságos meghívását.

— A városi adóhivatal működési köre. A városi adóhivatal értesíti az adók közönséget, hogy a közadók kezelésére vonatkozó törvényes rendelkezések hivatalos összeállításáról szóló 600—1925. évi P. M. rendelet 3. paragrafusa alapján a m. kir. adóhivatalok működési köre kiterjed az egyes adók és illetékek kivetése, kiszabása, megállapítása, az adómentességek engedélyezése és adóelengedések megállapítására. Ennél fogva az adózók fenti ügyekben beadványokat közvetlenül az illetékes m. kir. adóhivatalhoz intézzék és nyújtsák be.

— A ref. Templomegyesület közgyűlése. A Templomegyesület október 17-én délután 4 órakor az egyház tanácstermében közgyűlést tart, melynek legfontosabb tárgyai — a szakcsoportok szervezése; az őszi és téli program megállapítása; az énekharang ügye s az egyházi kegyseri kiállítás. A Templomegyesület összes tagjait szeretettel meghívja az Elnökség.

— Zsámboki-Dienzl hangverseny e hó 15-én lesz megtartva a városi Zenede hangversenytermében. — A kiváló művész műsorán a zeneirodalom legszebbjei szerepelnek. — Bach: Chorál előjáték (Kodály Zoltán átdolgozásában), Tartini C-moll Sonáta, Hubay: Versenymű. Faure: Elégia, Kazacsay: Bölcsődal, Bocherini: Rondo, Dienzl: Chanson Croitique és Popper: Az erdőben „Suite”, amely 6 részből áll. 1. Belépő, 2. Manók tánca, 3. Áhítat, 4. Keringő, 5. Öszvirág, 6. Hazatérés. — A műsor a gordonkairodalom gonddal válogatott számait adja, — s ha ehhez még hozzá tesszük, hogy Zsámboki játékában megőrizte a híres Popper iskola hagyományait, komoly felfogású, derekas készült-ségű muzsikussá, aki a virtuóz külső hatás kedvéért a művek tartalmi lényegét soha sem őrözi fel, azt hisszük, hogy jellemzésére mindent megmondottunk.

— Szepessy Ferenc tánciskolájában az esti táncanfolyamra állandóan lehet iratkozni. Simonffy I. c.

A két tudós székiológiai beszéde

a debreceni Tisza István Tudományos Társaság tegnapi felolvasó ülésén

Kovács Andor az újabbkori büntetőjogról - Szabó Dezső: „Mária Terézia és a parasztlélelme”

Tegnap délután 5 órai kezdettel tartotta meg a Debreceni Tisza István Tudományos Társaság I. osztálya 16-ik felolvasó ülését a református kollégium disztermében.

A felolvasó ülés tárgyát a Társaság két újonnan beválasztott rendes tagjának: Kovács Andor és Szabó Dezső egyetemi tanároknak székiológiai értekezése képezte.

Mielőtt a két akadémikus színvonalon álló értekezése ismertetésére térnénk át, szükségesnek tartjuk megjegyezni, hogy az ülésen igen kevés számú közönség jelent meg, pedig a felolvasások tanulságos és mindenki érdeklődését lebilincselő témát öleltek fel.

Az ülést dr. Pápay József, a Társaság I. illetve történelmi osztályának helyettes elnöke nyitotta meg, amikor is üdvözölte a megjelenteket.

Ezután dr. Kovács Andor egyet. tanár tartotta meg székiológiai „Büntetőjogunk az újabb időkben” címmel.

Az előadó röviden vázolta az utolsó évtized büntetőjogának történetét, melyet négy részre osztott: a háború; a Károlyi-féle forradalom, a szomorú emlékü tanácsköztársaság és az utána következő alkotmányos korszak büntetőjogának fejzeftéire.

Ezeket belül ismertette mindazon törvényszakaszokat, rendeleteket és rendelkezéseket, melyek ebben a négy korszakban életbeléptek vagy megszűntek.

A magas színvonalon álló, mindvégig érdeklésztető értekezésért első nek dr. Pápay József helyettes elnök gratulált az illusztris szerzőnek s egyben átnyújtotta a Társaság rendes tagságáról szóló oklevelet, amit az új tag rövid, azonban

lélekelő szavak kíséretében vett át.

Szabó Dezső egyetemi tanár, — „Mária Terézia és a parasztlélelme” c. székiológiai értekezésében, Mária Teréziának arról az emlékeztető uralkodói ténykedéséről beszélt, a mikor is a királyné szabályozni akarta a magyar nemesség és jobbágyok közötti, elmergesedett, rossz viszonyt.

Ki is dolgoztatott ilyen irányban egy törvénytervezetet, azonban ezt a magyar országgyűlés nem szavazta meg.

A kudarcot vallott királyné erre közvetlen érintkezést keresett a parasztsággal, amely teljes bizalommal fordult zentul — tulajdonos hangon megírt kérvényeivel — Mária Teréziához.

Az előadó, hogy jellemezze ezeket a kérvényeknek nagyon alázatos stílusát, idézett egy-két ilyen iratot, melyben a királyné mint „országunk szépséges csillaga” szerepel, a végső szavak pedig: „áldott lábait csókolják”.

Természetes, hogy ezekben az időkben akadtak élelmes emberek is, például a dunántúli Krámer ur, aki nagy sápokot huzott a parasztoktól azon a címen, hogy őneki bejárata van az udvarhoz s el tudja látni a magyar urak bajait.

A népamítók aranjújezi szép napjainak azonban véget vetett Mária Terézia 1760 körül kiadott híres urbariuma, melyben a királyné rendezte (1848-ig) a nemesség és az elnyomott jobbágyok viszonyát.

Szabó Dezső dr. értékes felolvasásához elsőnek ismét dr. Pápay István gratulált, majd átadta Szabó Dezső dr.-nak is a rendes tagságról szóló okiratot.

Ezután az osztály jelenlevő tagjai zárt ülésre vonultak vissza.

— Elhunyt színházi díszítő. A debreceni Csokonai színháznak egy régi, derék munkása hunyt el tegnap: Bolha János, színházi díszítő. Mindvégig híven teljesítette kötelességét, míg nem a nyári szünetben beteg lett s tegnap megváltotta szenvedéseitől a halál. A derék embert, akit a színháznál mindenki szeretett, holnap, csütörtökön délután 3 órakor temetik az Arany János utca 9. számú háztól. A gyászoló család a következő gyászjelentést bocsátotta ki: Mélyszéges és fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk felejthetetlen fiunk, szeretett testvérünk, unokatestvérünk, unokaöcsénk, jó barátunk, kedves rokonunk: Bolha János, élt 21 évet, folyó október hó 13-án, délután 3 órakor, hosszas betegség s egy heti súlyos szenvedés után történt elhunytát. Kedves halottunk földi részeit folyó hó 15-én, délután 3 órakor fogjuk az Arany

János utca 9. számú gyászháztól, a ref. egyház szertartása szerint tartandó gyászszertartás után a Váradi temetőbe végső nyugalomra helyezni. Debreczen, 1925 október 15. Legyen siri álma csendes! Bánatos szülei: Bolha Péter és neje. Testvérei: József nejevel; Juliska férjével és gyermekeivel; Péter nejevel és gyermekeivel; András nejevel és gyermekeivel; Erzsike férjével. — Bánatos menyasszonya: Nagy Esz-tike szüleiével.

— Halálozások. Az állami anyakönyvi hivatalban a következő halálozásokat jelentették be: Bör Irén Katalin ref 21 napos, Mária utca 4. Rosenberg Ferenc 56 éves, Kálvin tér 18. Török Gábor ref 21 napos, Mester utca 31. Kovács László ref 73 éves, Kishegyesi ut 40. Márton Jánosné Marus Hermina 33 éves, Haláp 128.

A bölcs

Almok után jut az ifju,
Nézi az agg s halkkan nevet,
Fejcsóváva mondogatja:
„Oh, ily balga hogy is lehet!”

Az vissza se néz — halad tovább
S a bölcs magával most számot vet:

„Rosszallom azt, mert üzi álmat
Es én is ebben öszültem meg!”...

Wágnerné Szüts Adél.

Az idei első művész hangverseny Debreczenben

Zathureczky és Farkas Sándor

Az október 19-iki Fűredy hangverseny szenzációs sikerűnek ígérkezik. A világhírű Zathureczky, Ede fog bemutatkozni. A nagy hegedűművész, akit az amerikai és európai közönség ünnepeit és a világsajtó Fritz Kreisler-rej és Vecsey-vel emleget együtt. Bizonyára hallatlan sikert fog aratni Debreczenben is büvös hegedűjével. Közönségünk különben is szereti a kiváló hegedűsöket. Emlékeztető és osztatlan sikerei voltak a régebbi időkben már nálunk Juon Manénnak, Césaire Thomsonnak, Telmányinak, Hubaynak, Kreislernek, Isayennek. E fényes nevekhez most méltán fog sorakozni Zathureczky, akit páratlan képessége az ugynevezett „nagy hegedűsök” sorába emel.

Zathureczkyt különösen jellemzik tüneményes technikája, mellyel hihetetlen nehézségeket képes legyőzni, továbbá a nagy stílus, — mellyel magával ragad, pompás vonókezelése, csodálatos dinamika, mely nagy terjedelmű, de főleg bámulatraméltó, briliáns hegedűtónusa, mellyel mindenkit a szó teljes értelmében megigé.

A művész különben gyönyörű műsört is állított össze a debreceni bemutatkozására. Csupa előadási darabot fog játszani a hegedűirodalom remeikeiből, amelyekkel egészen bizonyosan igen nagy sikert fog nálunk aratni.

Az első Fűredy-hangverseny másik nagy művész szereplője a m. kir. Operaház zengő hangú baritonistája, Farkas Sándor, aki szintén most először fog közönségünk előtt szerepelni. Farkas Sándor Operaházunk híres baritonista gárdájának méltó utóda. Az ország első dalműszínházában ez idő szerint ő tölti be a felejthetetlen Takács Mihály és Rózsa Lajos szerepeit és Farkas már épp úgy beénekelte magát a fővárosi közönség szívébe, mint annak idején nagyszerű elődei. — Gyönyörű hangját mindenki csodálja, páratlan ének-művészete pedig elragadó. A Bika nagytermében már régen énekeltek egy olyan diadalmas hangú művész, mint Farkas Sándor, a magyar operai ének-művészet egyik büszkesége.

Ily kitünő nevekkel és még ehhez Dienzl Oszkár szereplésével a műsorom, bizonyosra vehető, hogy az első Fűredy-hangverseny, október 19-én, nagysikerű lesz.

— Születések. — anyakönyvi hivatalban a következő születéseket jelentették be: György István rak-tári munkás fia, István György, Hoffmann Lajos gépkecsivezető, fia, Szilveszter, Keresztes Andor bérő, fia, András, Papp József kereskedő, leány, Katalin Erzsébet, Simon Imre napsz. leány, halva született, Szabó Endre szabó, leány, halva született, Balogh Eszter, háztartásbeli, leány Mária.

Olcsó és jó minőségű

Férfi, fiu és gyermekruhákat

KLEIN ÉS FÖLDES cégnél

Piac-u, 61. Szent Anna-uccával szemben

teljes bizalommal vásárolhat.

Toroczkai képei

A Művészklubban sok látogatója van Toroczkai Oswald gyűjteményes képiállításának, amelynek ismételtetésére most visszatérünk.

Toroczkai képei, mint azt már jelezte, egy nagyon egyéni uton járó művész munkásságát jelzik s ugyászólván szemléltetően mutatják be azokat a művészeti állomásokat, melyek mellett Toroczkai eddig elhaladt.

Nagy és tanulságos következtetéseket vonhatunk le, ha a „Tisza hidja”, „Nagy diófa”, „A révész háza” című képek után „Fénnyel szemben” vagy a „Fésülködő nő” című aktot nézzük.

Míg az előbbi három képen erősen meglátszik a Hollósy-iskola hatása, addig az utóbbi két kép mögött egy minden iránytól megcsörödött művésznek új formák után való áhítozottságát sejtjük.

Ennek az áhítozásnak eredményei a „Hazatérő asszonyok”, a „Hazatérők” és az „Önarckép”. Ezek közül az „Önarckép” a legteljesebb.

A „Hazatérő asszonyok” kissé valószínűtlen, a „Hazatérők” az előbbiek a párja jobb megoldásban.

Érdekes jelenség „A fürdőzők” című munka, mely a „Susogó fák”-ból alakult ki.

Az „Anyák fájdalma” című nagy tanulmány mutatja legélesebben Toroczkainak a kompozíciók körül való ritka képességeit.

Azonban ez a kompozíció bármennyire is kiváló elgondolásban, művészeti megoldása nem a legszerencsésebb, noha a kiállítás legértékesebb és legtöbbet ígérő munkájának tartjuk.

A grafikai rész semmiben sem marad a kiállítás többi anyaga mögött.

Toroczkai Oswald joggal tarthat igényt Debrecen műpártoló közönségének figyelmére.

(E.)

— 176 tagú rendező gárdával nyitja meg az idei bál szezont a debreceni és hajdumegyei kereskedelmi alkalmazottak csoportja október 31-én, az Arany Bika disztermében; óriási előkészületek folynak a bál-irodában. A rendezőség számos mókás ötletet tart a közönség számára, hogy a tánc közötti szünetek se legyenek unalmasak. A vezetőség minden áldozatot meghoz, hogy egy fényes és feledhetetlen estélyt adjon a közönség számára. A bál tiszta jövedelme a visegrádi üdülő-telep és a csoport könyvtárának kibővítésére fordítatik.

Löbl József bűnügyében új bizonyítást rendelt el az Itéltőtábla

A vádlott dühöngést rohamokba esett a tárgyaláson, úgy hogy alig tudták megfékezni

Budapestről jelentik: Löbl József bűnügyét tegnap tárgyalta a budapesti Itéltőtábla. A bűnügy előzményei ismeretesek. 1923 decemberében a Dob-utcai Lázár-kávéházban egy jótékony asztaltársaság szánál több környékbeli szegénygyermeket ruházott fel. Az ünnepség közben 8 katona tért be a kávéházba. Löbl József Dob-utcai baromfikereskedő és a katonák közt összeszóvalkozás támadt, majd tettlegességre került a sor, általános vereke és támadt és néhány perccel később véresen terült el a földön az egyik katona, Tremmel Mátyás őrzvezető. Még a helyszínen letartóztatták Löbl Józsefet, mivel annak gyanuja merült fel, hogy ő szurta le az őrzvezetőt.

Löblt a bntetőtörvényszék ez év tavaszán 7 évi fegyházbüntetésre ítélte. A törvényszék ítélete ellen Löbl felebbezett és az ügy felebbviteli tárgyalása ma délelőtt kezdődött meg a kir. itéltőtáblán.

Az első bíróságon hozott ítéletet és az ügyre vonatkozó összes adatokat ismertette az előadó bíró, eközben ugy látszik, a Löbl József a tárgyalóterem levegőjétől rosszul lett és egész váratlanul lefordult a székről. A kábulás később már dühöngéssé fajult és lábával rugdo-

lózni kezdett, úgyhogy a melléje rendelt fogházőrök alig tudták megfékezni. Végül is az elnök intézkedésére a teremőr kinyitotta a tárgyalóterem ablakait, vizet hoztak és Löbl lecsillapodása után folytatták a tárgyalást.

Az elnök felszólította Löbl Józsefet, hogy van-e valami mondani valója. Löbl kijelentette, hogy ő a kést rendszeren a köténye zsebében szokta hordani és az eset után a kabátja zsebében találták meg, ahova ő sohasem szokta tenni.

A védők terjesztették elő ezután indítványukat, a bizonyítás kiegészítése tárgyában. Kéri a kir. itéltőtáblát, hogy több tanút hallgassanak ki pótlólag, akik bizonyítani fogják ama körülményt, hogy nem Löbl József, hanem eddig egy ismeretlen egyén ejtett halálos késszurást Tremmel Mátyáson.

Hosszas tanácskozás után a kir. itéltőtábla helyt adott a védelem előterjesztésének és úgy intézkedett, hogy a büntetőtörvényszék pótlólag hallgassa ki a védő által bejelentett tanukat.

A tanúhallgatások foganatosítása után az akták visszakerülnek a kir. törvényszékre és csak aztán fognak vélegesen dönteni Löbl József ügyében.

Az asszonygyilkos öreg számadó a törvényszék előtt

Aki agyonszurta a menyét

Annak idején nagy szenzációja volt, a Tiszántulnak az a szerelmi dráma, amelynek főhőse Zagyva Sándor biharnagybajomi juhász ki menyét leszurta. Az öreg Zagyva Sándor pupos fiának szép feleségével akart viszonyt folytatni. Ez ellen gyakran kikelt a szép fiatal Zagyváné. Az öreg juhász azonban folyton oszromolta szerelmével. Egy szép júliusi reggel aztán összekapott az asszony a vén számadóval. Szó szót hozott, a vesze kedés hevében az öreg Zagyva egy jól irányított késszurással leszurta a szép menyecskét, aki holtan terült el.

Az öreget a csendőrök elfogták s letartóztatásba helyezték. A gyilkosság óta az öreg Zagyva Sándor a debreceni ügyészségi fogház lakója. Ügyében már a kir. ügyész-

ség a vádiratot el is készítette s a kir. törvényszék Koháry-tanácsa a bűnügyben a törvényszéki főtárgyalást ki is tűzte. A főtárgyalás november 2-án lesz, amikorra több tanút idéztek be. Zagyva Sándor védője dr. Gábor Jenő debreceni ügyvéd, ki a védelem minden részét gondosan előkészítette.

— Csütörtökön kezdődik a vásár. A zsidó ünnepek közébejötté miatt a debreceni országos vásár, az ugynevezett Mihály vásár, kissé eltolódott. A nagyvásár csütörtökön, e hó 15-én kezdődik. És pedig csütörtökön juhvásár, szombaton sertésvásár, hétfőn pedig szarvasmarhavásár lesz. A vásár tulajdonképeni közepé, az ugynevezett kirakodó vásár, hétfőn és kedden lesz.

Csak egy mosolyt

— Mit viszel a kezében?
— Vásznot.
— Minek neked a vászon?
— Agyneműt csináltatok belőle.
— Agyneműt?... Ebből a vacakból. Hiszen ha egyszer kimosod rongy lesz belőle.
— Nem értelek... Hát minek mosatnám ki.

Egy zsebkés-cseréért két hónapi fogház

Kiss Gábor hajduhadházi lakost a csendőrök rablás és több rendbeli lopás gyanúja miatt 1923 június 23-án letartóztatták. A nála talált saját ingóságokat, köztük egy zsebkést is, átadták Fejzsés Sándor hajduhadházi községi rendőrnek, azzal, hogy azokat adja át a hozzátartozóknak.

Fejzsés Sándor át is adta a dolgokat Kiss Gábornak, azonban a zsebkést saját rossz zsebkésével cserélte ki.

Közben a letartóztatott Kiss Gábor kiszabadult és felesége utján keresni kezdte zsebkését, amit Fejzsés Sándornál meg is találtak.

A debreceni törvényszék Serly-tanácsa a tegnapi megtartott főtárgyaláson hivatali síkcaszás miatt 2 hónapi fogházra ítélte a magáról megfellebbezett községi rendőrt.

Az ítélet ellen ugy a kir. ügyész, mint a vádlott felebbezett.

— A szepesiek összejövetele. — A Szepesi Szövetség október hó 17-én szombaton este 8 órakor tartja első őszi összejövetelét az Angol Király-nó kistermében.

— Értesítés. A Debreceni Köztisztviselők Vadásztársulata ezúton is figyelmezteti a tagokat, hogy a Kis- és Nagyhegyes, Kösülszeg, Alomzug területén a mai naptól kezdve csakis napi jeggyel hetenként egyszer szabad vadászni, egyszeri kimenetel alkalmával két nyul lőhető. Egyidejűleg felkérjük, hogy a hátralékos tagdíjakat három nap alatt befizeni sziveskedjenek. Nemkülönben f. hó 20-án az Iparostanonciskolában megtartandó rendkívüli közgyűlésen a tagoknak szives megjelenését kérjük. — Elnökség.

— Hentesmesterek figyelmébe! — Értesítem a hentes szakosztály tagjait, hogy f. hó 15-én, azaz csütörtökön este fél 8 órakor az Ipartestület kistermében rendes szakosztályi gyűlést tartunk, melyen folyék ügyek tárgyaltnak. Elnökség.

Vigyázzon!

Nagyon fontos, hogy mielőtt férfi és fiu ruhát vesz,

okvetlen keresse fel Debrecen legnagyobb férfi és fiu ruha áruházát, a

Magyar Ruhaipart

(közvetlen a Bika-szálló épületében)

mert ott hatalmas választékot talál és olcsó árért vásárolhat.

Meghamisította a komája adókönyvét. Mile Ferenc derecskei adó hivatali pénztárnok egyik komájának adókönyvét meghamisította. Ezért közokirathamisítás vétsége címén vonta felelősségre tegnap a debreceni törvényszék Serly-tanácsa. Ítéletre azonban nem került sor, mert a kir. ügyész a meghamisított közokirat kellekeinek — pecsét, aláírás — hiánya miatt eljettette a vádat Mile Ferencel szemben. A törvényszék megszüntető végzést hozott.

Rendőri hírek. A cirkáló rendőrök az éjszaka folyamán Gém Imre, pocsaji illetőségű, veszedelmes munkakerülő csavargásban találták. Előállították. — Tóth Ilona szőlőtulajdonos kis cselédje a minap urnője tulajdonát képező fülbevalót ellopta. Mikor azonban megtudta, hogy a tolvajt keresik, a fülbevalókat kivitte az egyik szőlőtökére és ott felakasztotta. A fülbevalót valaki a szőlőtökéről ellopta. A tolvaj tolvaját a rendőrség keresi.

Szepessy Ferencz tánciskolájában holnap délután 5 órakor az egyetemi ifjuság zártkörű kolonéja megkezdődik. Kéri a rendezőség az érdekelteket, minél számosabban megjelenni. Simonffy I-c, II. em.

Sport

Egy héttel elhalasztották a válogatott mérkőzést.

Vasárnap kellett volna Debrecenben lejátszani az Észak—Kelet serlegmérkőzést. Vasárnap azonban Debrecenben országos vásár van, ami kedvezőtlenül befolyásolta volna a mérkőzés anyagi eredményét és így a kerület a mérkőzésnek 25-ére való elhalasztását kérelmezte, amihez az északi kerület hozzá is járult. A Dél—Kelet ifjúsági mérkőzés is hosszabb halasztást szenved, mert a mérkőzés Szegeden kerül lejátszásra, ahova az ősz folyamán már aligha tud eljutni a kerületi ifj. válogatott.

Bajnoki mérkőzéseket

játszanak vasárnap csapataink a válogatott match elhalasztása folytán. Debrecenben, az ügétő-téri pályán DTE—Börös, DKASE—DEAC, Nyiregyháza—NyKISE—DVSC, Berettyóújfaluban pedig NyTVE—BUSE mérkőzés kerül lejátszásra.

Óvások özöne

zudul a kerület intéző-bizottságára, amelyek között a DKASE két óvással is szerepel. — A DKASE ugyanis megóvta a DTE és a Ny. TVE ellen elvesztett mérkőzéseit, mivel mindkét mérkőzésen állítólag egy-egy offszájd-gólt rugott az ellenfele. — A DKASE vezetősége agylátszik a zöld-asztalnál akarja korrigálni a csapat vereségeit, azonban az alaptalan óvásoknak aligha lesz sikere. Óv a DVSC is, még pedig a NyTVE ellen elvesztett ifjúsági meccsét, mivel a NyTVE állítólag alnéven szerepeltett egy igazolatlan játékosot.

Megkezdődik a bírótanfolyam

Szerda este 7 órakor kezd meg a Bíró-Testület előadásait a Royalban a futballbíró-jelöltek számára. Az első előadáson Havas Sándor és Tamássy László fogják a szabályokat magyarázni a bírójelölteknek.

A tegnapmi bizottságnak

alapos munkát adnak a kiállított játékosok. — A esztörtörtői ülésen ugyanis a DTE—NyKISE mérkőzésen kiállított Weisz László és Wil-

helm János, a DVSC—BUSE meccsen kiállított Wallerstein Elemér Molnár Ferenc, a BUSE—DKASE mérkőzésen kiállított Gál Miklós kerülnek a vádlottak padjára.

Panaszkodik a DVSC,

mert a Vasas nem a legjobb vendéglátásban részesítette a csapatot Budapesten. A megérkezésnél még ott volt egy-két vezető, de a vacsoránál már eltűnt mindenki és másnap reggel a DVSC-nek egyedül kellett kibandukolni a távolfekvő Postás-pályára. A veszített mérkőzés után a Vasasok mindenáron óvási okot kerestek és hir szerint, Molnár miatt meg is akarják óvni a mérkőzést, mert Molnár már bejelentette Olaszországba való távozását. Molnár azonban ennek dacára a DVSC igazolt játékosa maradt és így a Vasasok óvásának aligha lesz sikere.

Középiskolai atletikai verseny

rendez a Főreáliskola sportköre október 18-án délelőtt fél 10 órai kezdettel a DTE nagyterdei sporttelepén a debreceni tankerület közelébe tartozó középiskolások részére az alábbi versenyszámokkal: 100, 400, 1500 méteres síkfutás, magas, távol, rud és hármassugrás, súlydobás, diszkosz és gerelyvetés és 100x200x300x400 méteres stafétafutás. — Nevezési határidő október 15. — Nevezések Hadházy Dezső testnevelő-tanár címére (Főreáliskola) küldendők. Nevezésdíj nincs. Az eredmények a munkastatisztikába beszámíttatnak.

TOZSDE

Terménytőzsde

A terménytőzsdén az irányzat tartott volt, a forgalom buzában és tengeriben elég élénk. Hivatalos árak: 76-os tiszavidéki buza 365—367, egyéb 362—367, 77-es tiszavidéki 370—372, egyéb 367—370, 78-as tiszavidéki 375—377, egyéb 370—372, 79-es tiszavidéki 375—377, egyéb 372—375, sörárpa 320—360, takarm. árpa 260—270, köles 245—250, zab 240—260, tengeri 282—285, ropce 620—630, korpá 163—165, rozs 250—255.

A zürichi zárlaton

Budapest 72.60.

Az aranykorona árfolyama

dollárparitáson 14.381 papirkorona.

Valuták:

Angol font	345.500—346.500
Cseh korona	2104—2122
Dinár	1259—1273
Dollár, 5-től fölfelé	70.985
Dollár, 5-től lefelé	70.885—71.605
Francia frank	3258—3288
Zloty	11.350—11.550
Lei	339—345
Leva	516—522
Lira	2835—2855
Német márka	16.890—17.026
Osztrák schilling	10.033—10.081
Hollandi forint	28.470—28.670
Svájci frank	13.760—13.836

Ló- és szarvasmarha vásár.

A tegnapi ló-vásárban, tekintve az országos vásárok közelségét, gyenge volt egy a felhajtás, mint a kereslet. Adás-vétel alig történt. Éppen ezért árki alakulásról most hirt nem adhatunk.

A szarvasmarha piacon

közepes volt egy a felhajtás, mint a kereslet. Vágó marha 7—11.000 korona között kelt kilónként 616-súlyban, míg a szopós borjú ára 13—16 ezer korona, jármoskór párja 8—14 millió, fejős tehén darabja 3—7 millió. Az árak általában estek.

Felelős szerkesztő: Pálffy József.

Nyomatott a Tiszántuli Hirlap r. t. könyv- és lapkiadó-vállalat nyomdájában.

x Zathureczky—Farkas—Dienzhangversenyre október 19-én a Bika nagytermében, jelek 45-től 15 ezer koronáig a Mentejegyiroda dában.

x Értesítjük a t. vásárló közönséget, hogy október hó 1-től saját készítésű finom kiállítású **felöltőket**, elegáns **téli kabátokat** és **szőrmebundákat** tartunk minden igényt kielégítő nagyválasztékban, méltányos, szolid árban. Valamint legújabb divatu angol szövetekből mérték után tökéletes szabásban sacco-öltönyöket, sportruhákat, felöltőket és téli kabátokat. Raktáron tartunk mindenféle szőrmearut. — **Frank József és Testvére** mintaszabósa, Piac 63.

Részletfizetésre új és használt kerékpárokat
hitelképes egyének vásárolhatnak heti és havi törlesztésre
Szabó műszerésznel, Magos-u. 25.

Elsőrendű ural dívat Szabóság!
Zakó öltöny készítése 400.000 K
Zsaket " " 600.000 K
Frack " " 700.000 K
Téli kabát készítése 400.000 K
Felelőség mellett.
Weisz Márton
Bercsényi-u. 37. Saját ház.

Parókák
Komáromi hölgytársadalmi Arany Bika bérház.
Szolid árak. Korrekt munka, 30 éve fennálló üzlet.

Ólmos
bármily mennyiségei veszi
a
Tiszántuli Hirlap
könyvnyomda vállalata

Debrecentől 15 km.-re fekvő **192 kat. holdas jó birtok**
melyből 46 hold kitérő szőlő, a szükséges épületekkel **egy évre kiadó.**
Érdeklődni lehet a **Vitézi Széknél** Nyiregyházaon.

Egész magyar honban híre jár már annak: Nincs a kerek földön Páris **FEUERMANN**-nak Bőröndöt, retikült, vagy ntkazettát. Mindent legolesobban és a legjobbat ad.
PIAC-UTCA 44. SZ.

x Edes must, állandóan friss szüretű kimérve kapható az „Angol királynő”-ben.

— Mit hirdet ma az Ingóságkövetítő? Kálvintér 19., ref. püspöki bérpalota, a Fűvészkert-utcai oldalon. Telefon 11—19. Október elején nagyszabású alkalmi eladásokat, aukciót rendezünk, amelyre október 10-ig belehet küldeni értékesítésre az eladásra szánt tárgyakat. Használja fel mindenki ezt a kedvező alkalmat és küldje be felesleges dolgait az Ingóságkövetítőbe, ahol azok mihamarabb el fognak adni. Elfogadunk eladásra: férfi és női téli kabátokat, férfiruhákat, mindenféle arany-, ezüst-, porcellán- és majolika dísztárgyakat, régi poharakat, porcellánokat, kézi munkákat, butorokat és mindenféle ingóságokat. — Keresünk megvételre: kályhákat, korcolyákat, hintaszékeket, íróasztalokat, magános szekrényeket, butorokat és mindenféle ingóságokat. Heti vagy havi részletfizetésre is adunk: egész hálókat, rézágynyakat, konyhaberendezést, szalagarnitúrákat, sodrony ágyceteket, lábtörlőket és mindenféle ingóságokat. Páratlan alkalmi vételek: egy használt írógép asztallal, cimbalom, nagyon szép íróasztal, üstház üsttel, gyönyörű rézdiszítéses mosdók, kályha ellenzők, Meteorgyártmányú cséplőgép, hat lóerős petrolummotor, itt kaphatók. A világhírű amerikai Underwood-írógépek Debrecenben kizárólag az Ingóságkövetítőnél rendelhetők meg részletfizetésre is. Írógépszalagok kaphatók.

„Méliusz”
könyvkereskedés üdonságai;
Dr. HERPAY GABOR:
Nemes csa ádok Debreczenben dra K 80 ezer
Dr. Ilye/aly Vitéz Géza:
Államháztartástan és pénzügytan K 105 ezer
Dr. Marton Géza:
Római magánjog elemeinek tankönyve K 133 ezer
Oidh Gabor:
A Táltos fiu K 56 ezer
A patkánybűvölő K 35 ezer
Zoltai Lajos:
Települések egyházas és egyháztalan falvak, Debrecen város mai határa és külső birtokai területén a XI—XV századokban K 40 ezer
Dr. Grósz Emil:
Előadások, beszédek, tanulmányok K 75 ezer.
Zajcsok Aljonz:
Az eb nevelése és kiképzése K 120 ezer

762—1925. vh.
Arverési hírdelmény.
A debreceni kir. járásbírósnak 1924. Pk. 7391. sz. végzése folytán a Magyar Leszámitoló és Pénzváltó Bank debreceni fiókja javára 4.300.000 korona tőke, ennek 1925. szept. hó 11-től járó törvényes kamatai és a még felmerülő költésekből álló követelésének behajtása végett — eddig fizetett összeg betudásával — 1925. évi okt. hó 15. napján délután 3 órakor Debrecenben, Hatvan-utca 35. sz. alatt és folytatólag Szentanna-u. 46. sz. a. szükség esetén becsáron alul is elárverezem azon 34.020.000 koronára becsült ingóságokat, melyek a fenti sz. alapfogalási jknyvbe 1—6. t. a. lefoglaltattak u. m. mézarszékbe rendezés és egy automobil felelészének tulajdonjoga.
Debrecen, 1925. szept. hó 24.
Tihanyi Vilmos,
Kir. bir. végrehajtó.

Apró hirdetések

Négy laphoz olvassák az Ön apróhirdetését, melyet 8000 koronáért felad a Debreczen, Debreczeni Független Újság, Hajdúföld vagy a Tiszántúli Hírlap kiadóhivatalában, vagy a Csáthy Ferenc r. t. (Piac-utca 8.), vagy a Hegedűs és Sándor r. t. (Piac-utca 34.), vagy az Aczél Henrik (Piac-utca 24.) könyvesboltjának pénztáránál. Alkalmi apróhirdetés 10 szög 8000 korona, minden további szó 800 korona. — Vas-tagbétűvel szedett apróhirdetés, levelezés és kereskedelmi apróhirdetés díja duplán számítatik.

Apró hirdetésekre felvilágosítás, a 7-88. számú telefonon ad a kiadóhivatal

AJÁNLAT

Ablakok minden nagyságban kaphatók Blattner Kálmán ablakgyárban Szív-u. 14. 8-a

Női modell kalapok jutányosan szerezhetők be Jungreisznál. — Arany János u. 37. F1353

Király kávé mégis a legjobbak, aromás, zamatos, avevő előtt pörköltve, melegállapotban kapható. Dégenfeld-tér 11. sz. 773

Soffőrviszagra szakszerűen előké szit Kiss gépműhely soffőriskolája. Erzsébet-u. 20. H431

Tűzifa és szén legelőnyösebben beszerezhető Erdélyi tűzifa behozatalnál. Fűrdő-u. 2. Telefon 10-93.

Művészi fénykép kiállítás Ruzicska fényképész kirakatában. Piac-utca 32. Október nézze meg! F113

Harisnyafelélést legjobban és legolcsóbban készíti Paszománygyár. Piac-utca 22. udvarban. F114

Reggeli ébrense, tejszínes kávé 5000 korona. Galambos-cukrásda, Kossuth-utca 11. 4a

Kézimunka-előnyömdát megnyitottam Varga-u. 35. sz. alatti üzlethelyiségemben, a Vadász házban, a legmodernebb mintákkal elvállalok bármilyen munkákat. Tóth B. né — F102

Brüek: Zeneelmélet és Alaktan (Zeneelmélet) nélkülözhetetlen minden kezdő és haladó komoly zongoratanulónak. F175

Prémium egy liter 9000 korona Deák Ferenc-utca 13. 397

Kölcsönöket folyósít házakra, földekre és betétekre és a betétekre nagy kamatot ad Gazdák Bankja, Kossuth- és Batthyányi-utca sarok H186

Szaktanfolyam cipész, eszmadia segédek, tűzőnők, tanulni vágyók tanulhatnak szakrajtot, bukkolást, ragasztást, szabászatot. Aczél-utca 37. sz. H184

Intelligens urak részére jó házi koszt kapható, Péterfia 37. II. ajtó F154

LAKÁS, ÜZLET

Butorozott szoba konyha használatlaltal azonnal kiadó. Timár-utca 25. F144

Kiadó főtéren 2 butorozott szoba két személynek is. Esetleg ellátással. Cim a kiadóban. 410

Leleléssel keresek 2 kisebb szobát, vagy nagyobb szoba konyhát. Keszthely, Cserepes-utca 7. 402

Utcai modern szoba, konyha butorral vagy anélkül kiadó. Rakovszki-utca 12. 403

Kiadó lakás Mester-utca végén, sorompó és új vasöntőde mellett új ház egyszobás lakással. Értekezhetni Vár-utca 8. H187

Egy szoba konyhás lakást keresek, bennelevő butort esetleg megveszem. Cimet Hajdúföldhöz kérek H189

Lakás, istálló, tengeri göré kiadó Cim a kiadóban. 338

Csinosan butorozott szoba október 15-re kiadó. Bethlen-utca 14., zöld ajtó. 401

Egy szoba konyhás lakásom elcsereplém hasonlóval. Teleki-utca 11., 2 udvar. 399

Halló! Jó forgalmu cipésműhely átadó berendezéssel. Cim a kiadóban. 398

ALLAST KAP

Ügyes bejárónót keresek azonnalra. Arany János-utca 20., keresztépület. H191

Munkáslány szikvizgyárba felvételi. Hatvan-utca 22. 409

Takarítónő felvétetik. Idegklinikára október 15-re. Idegklinikára, Köz-kórház. 406

Varrólányok felvétetnek Kőváry szücsnél, Piac-utca 42., (Pannónia-udvar). H189

Fiatall minden bejáróné kis eszládhoz felvétetik. Jelentkezni 9 órától Hatvan-utca 26. 394

KERESLET

Soffőr szerelő legalább két évi gyakorlattal Podorhoz felvétetik. Piac-utca 10., I. F193

Két-három szobás lakást keresek város belterületén lelépéssel. Ajánlatok Frohner-szállóba 57. F184

Üzlethelyiséget Piac-utcán átvennék. Ajánlatokat „Gyári lerakat” jellegre Független Újsághoz F185

Mindenes főzőnő keresetetik. Kossuth-utca 22., az udvarban, földszint jobbra. F186

Kereskedelmi végzett gyakorlatnokot esetleg gyakorlónót keresünk 15-re. Műszaki Társaság, Hunyadi-utca 17. F187

Jó megjelenésű, intelligens borbérsegéd, csak jobb üzletben, azonnalra állást keres. Cim a kiadóban. H182

Nyugdíjas tiszthelyettes ajánlok, szakképzettséggel, több évi gyakorlattal kulesári, gazdai, vagy konyhakert vezetői állásra. Cim a kiadóban. 400

Bejáró kis lány keresek. Kandia utca 15. 408

Elveszett tárcsa 300,000 koronával és Wertheim kulcsal. B. megtaláló kulcsot dobja be Beresényi-19., kapus. 305

Másfélmillió kölcsönt keresek. Cim a kiadóban. H180

Kitűnő írásu leány tanulónak felvétetik. Varga, Piac-utca 43. F189

Keresek azonnali beköltözésre 1 szoba, előszoba, konyha vagy 2 szoba konyha lakást, a legmagasabb lelépést fizetem. Cim: Csapó-utca 28., Fried. 415

Butorozott szoba kiadó, Bika-bér ház I. em. 6. sz., hirdetési vállalat H188

ELADÁS

Autó, 6 üléses, csukott, családi ügyek miatt sürgősen és olcsón eladó. Értekezhetni: Simonffy utca 9. szám alatt. F124

Fűszerüzlet italméréssel, 4 szobás beköltözhető lakással, külön udvar a város legrégebb és legjobb üzlete azonnal eladó. Cim a Tiszántúli kiadóban. 370

Nádudvaron központban három utcára terjedő 1000 négyzetméteres telekkel, cserepes ház, két üzlethelyiséggel, elfoglalható négy szobás lakással, ezenkívül egy üzlethelyiség magtárral, 500 mázsa tengerire góré, az udvaron ház és kamarával — vagyonmegosztás miatt olcsón eladó. Értekezhetni Péterfia-u. 8. 380

Eladó Jókai-u. 11. sz. családirház Ugyanott antik szalongszobák, — antik ruhaszekrény és különféle bu torok. H171

Négy személyes Ford-autó kifogás talan állapotban új gumikkal eladó. 20 millió koronáért, Halmos, Pest-erzsébet, Posta-u. 11. H167

Bánkon 50 hold föld eladó. Értekezni Mester-utca 29. — Ugyanott magnak való pekingsi kacsa kapható. H181

Gázályha, kis vaskályha és szekrény eladó. Darabos-utca 56. H190

Eladó ócska deszkák ólnak, hidlásnak. József kir. herceg-utca 6. 404

Betoncserep 300 drb., piros hófogós, jutányosan eladó. Mester-u. 21. 405

Eladó ház háromszobás uri lakással, gazdasági épületekkel, hízla lóval a vágóhídi villamosnál. Értekezhetni Hatvan-utca 55. Ugyanott bortaposók eladó. H185

Arverési hirdetés. A néhai özvegy Szabó Józsefné hagyatékához tartozó házbutor és ruhane-műekből álló ingóságok folyó évi október 16-án, délelőtt 9 órakor Borz-utca 4 szám. alatt nyilvános árverésen eladni fognak. Leltár-biztosi hivatal. 8a

Egy jókarban levő fürdőkád eladó. Hadházi-ut 15. 369

Eladó autó jutányosan, használt, kéthengeres, négyüléses. Értekezhetni Vár-utca 8. H188

Eladó egy palisander ebédlő, világos háló, teljesen új szatli tűzhely, fűszekrény, előszoba garnitúra a közraktárban. 414

Csodaszép butorok, szalonhálók, Witrin tükrök, ruganyos ágybetét, henesertakaró, minden elfogadható áron eladó. Széchenyi 6. 412

Fűszerüzlet forgalmas helyen kiadó. Cim a kiadóban. 413

Kóser főtéren tej állandóan kapható, esetleg házhoz szállítva megrendelhető Steinmetznél, Hatvan-utca 16. F188

Öt mázsa salgótarjáni szén napi áron alul használ helyben 250 ezer koronáért eladó. Cim a kiadóban. 5a

Pianino új, fekete, modern és egy eslelo eladó. Gärtner hangoló, Széchenyi-utca 15. F190

VEGYES

Debreczen sz. kir. város köztisztasági vállalata fiatal munkabíró, 5 millió korona kaucióval rendelkező, uccaseprő-felügyelő-pénzbeszedőt keres. — Pályázók október 20-ig személyesen jelentkezzenek Városháza, földszint 18. szám alatt.

Jó varrónő házakhoz ajánlkozik, jutányosan. Hatvan-utca 9., lépcső F192

Tégla, alkalmi vétel, olcsón eladó Grünbergernél, Piac-utca 58. — Telefon 12-57. F191

Értesítés. Virág-utca 39. sz. a házban Kron János kereskedő által bérelt üzlethelyiség bérlete lejárt, az üzlethelyiségből Kron János kiköltözik. Ezen üzlethelyiségben 1925. évi november hó 1-től kezdve én fogok üzletet nyitni. — Miután én Kron János üzletét át nem vettem, félreértések kikerülése végett értesitem Kron János hittelezőit, hogy én Kron János esetleges adósságaiért felelősséggel nem tartozom. Kmetz Sándor kereskedő 407

Dr Széll-féle mustszürökád, vala mint boroshordók új és használt mélyen leszállított árban kaphatók báró Györffy-hordógyárban, Nap-utca 4. Telefon 12-83. F183

Német órákat saját módszerrel ad svájci doktor, kezdőknek franciát. Széchenyi-ut 14. Telefon 12-14.

Gazdálkodók figyelmébe!

Jó minőségű juhászas bundát rak-táron tart — megrendelés jutányosan készit. — Szép kivitelű férfi és női bekecsék 1.500.000 koronától feljebb kapható és megrendelhető Barkó szücsnél, Nyil utca 21.

Késznek a legújabb divat szerinti

öltönyöket

450.000 kor. Ugyiszintén teöltöket és télikabátokat a legjutányosabban. Szabó István uri szobá, Darabos-u. 17. Bent az udvarban.

Bent az udvarban.

Festéket

(Faldiókhoz, bronzra, aranyra, fű-niszra, zománcokhoz és minden színű portfestéket kiváló minőségben nagyon olcsón vásárolhat

STERN

festéküzletben Piac utca 10. Bika-utca szomszág.

Lakás csere.

Öt szoba, fürdőszoba, nagy parkirozott udvar, 800 négyzetgöl gazdasági udvar, istálló, család-lakás és 6000 négyzetgöl gyümölcsös és szántóföldből álló KAROLY FERENC JÓZSEF-UT 58. sz. alatti lakásomat elcsereplém a PIAC UCCA vagy ebből ágazó mellék utcában levő 3 szoba, fürdőszoba, előszoba, konyhából álló modern lakással. Értekezni lehet telefon útján is. Telefon sz. 505.